

خبر در خبر

برنا ● علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست با بیان اینکه تعطیلی مدارس در همه جای دنیا یکی از گزینه‌های پیش‌رو در مواقع آلودگی هواست، گفت: اعتقاد ما این است که تعطیلی باید آخرین گزینه باشد و همه گزینه‌ها همچون رفع آلودگی صنایع و برقراری محدودیت‌های ترافیکی اتفاق بیفتد و عبور و مرور وسایل نقلیه کاهش یافته و ظرفیت‌های حمل‌ونقل عمومی فعال شود. در همه استان‌ها وقتی کمیته اضطرار متشکل از استاندار به عنوان رئیس و مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان به عنوان دبیر تشکیل می‌شود، راهکارهای متعددی پیشنهاد می‌شود. آلودگی در شهرهای کم‌جمعیتی چون خوی در استان آذربایجان غربی و استان یزد که در میان کویر مرکزی کشور قرار دارد، قابل تأمل است. بارگذاری صنعتی به میزانی است که در این مناطق گاهی شاخص آلودگی بالاتر از شهر تهران است و هم‌ما دولت‌مردان و هم مجموعه نمایندگان مجلس باید در درخواست‌ها و بازگذاری‌هایمان به نقشه‌آمایش سرزمینی کشور توجه کنیم، چون قرار نیست همه شهرستان‌های کشور، هم نیروگاه و نیروپالایش و هم صنایع مختلف داشته باشند.

ایرنا ● هنوز چند روزی از آخرین هدایت شترهای گرسنه به خارج از تالاب بین‌المللی هامون از سوی یگان حفاظت اداره کل محیط‌زیست سیستان و بلوچستان نگذشته است که سریال غم‌انگیز رود گله شتر به این منطقه تکرار شد. چندی پیش بود که محیط‌زیست سیستان و بلوچستان اعلام کرد که از ابتدای سال جاری ۱۱۶۰ شتر در قالب ۱۰ کاروان برای چرادر تالاب بین‌المللی هامون شده‌اند که با توجه به وزن زیاد شترها، هنگامی که این حیوان در سطح تالاب حرکت می‌کند سبب نابودی چسبندگی ذرات رس و بودر شدن خاک می‌شود که این ریزگردها با کوچک‌ترین وزش باد افزایش می‌یابند.

ایرنا ● حسین امیرعبداللّه‌یان، وزیر امور خارجه به پاسخ به سؤال ولی اسماعیلی، نماینده گرمی و انکوت راجع به آلودگی رودخانه ارس از طریق سیسپاب نیروگاه متسامور ارمینستان گفت: بر مبنای گزارش فنی و راستی‌آزمایی سازمان انرژی اتمی ایران، هرگونه وجود آلودگی ناشی از نیروگاه اتمی برق متسامور ارمینستان منتفی است.

ایرنا ● مازیار غلامی، مدیرکل اداره هواشناسی استان تهران ضمن اشاره به اینکه ایستگاه فرودگاه مهرآباد، ایستگاه شاخص سنجش دمای استان تهران است، اظهار کرد: دمای ثبت شده امروز (۱۱دی‌ماه) در ایستگاه فرودگاه مهرآباد نشانگر افزایش دمای ۲.۴ درجه سانتیگرادی نسبت به میانگین بلندمدت (۳۰ساله) است. امروز (۱۱دی‌ماه) در ایستگاه فرودگاه مهرآباد که شاخص سنجش دمای استان تهران است، کمیته دمای ۵.۵ درجه سانتیگراد ثبت شد و این در حالی است که میانگین آماری بلندمدت کمیته دما طی ۲۰ سال گذشته (میانگین بلندمدت) ۳.۱ درجه سانتیگراد بوده و این نشانگر افزایش ۲.۴ درجه سانتیگرادی دما نسبت به میانگین بلندمدت است.

ایرنا ● رضا احمدی، مجری طرح مردمی کاشت یک میلیارد درخت، از کاشت ۲۰ میلیون اصله نهال در مساه اول اجرای این طرح در سراسر کشور خبر داد و افزود: این نهضت به سرعت ادامه خواهد یافت البته به علت کمبود بارش‌های پاییزی در بیشتر نقاط کشور مقداری روند کار را کند کردیم اما از هفته ناهماهنگی دربرابر روند خنده‌های شمال دریا به خصوص ولگا می‌گوید: میزان بارش‌ها در آنها افزایش داشته، اما میزان آبدهی به دریا کاهش است؛ اما احتمال دست‌آوردی در روند آبدهی رود ولگا وجود ندارد. وی افزود: مدیریت آب، تخمین‌زاد و تغییر اقلیم از مؤلفه‌هایی است که می‌تواند روی میزان آبدهی رود ولگا مؤثر باشد. چرایی این امر نیاز به بررسی‌های بیشتر کارشناسی دارد. با توجه به وجود ۱۴ سد در مسیر رود ولگا، باید بررسی شود وضعیت مخازن این سدها باتوجه به تخمین آب و تغییر اقلیم چگونه است.

میراث‌آریا ● محمود طفرایی، رئیس اداره ثبت و حریم آثار تاریخی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خراسان رضوی گفت: مجموعه خانه فنجان‌های قنات جهانی قصبه کتاباد به شماره ۲۳۹۷۲ در فهرست آثار ملی ایران ثبت و به استان ابلاغ شد. نظام آبیاری سنتی در اغلب قنات‌ها در گذشته بر اساس ساعت آبی بوده است. این ساعت شامل یک فنجان سوراخ‌دار خالی در داخل یک تاس یا کاسه پرآب است و مقدار زمان مشخصی که آب از کاسه وارد فنجان بالایی می‌شده برابر با سهم هر کشاورز از آب قنات بوده است.

ایرنا ● غلامرضا زارع، رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست مراغه به تلاش چندین ساله برای کنترل جمعیت سگ‌های بلاصاحب این شهرستان بویژه در فصل‌های سرد سال اشاره و بیان کرد: این طرح با عقیم‌سازی ۲ قفاده سگ در روز گذشته آغاز شد و همزمان با آن واکسیناسیون هاری سگ‌های بلاصاحب هم اجرا می‌شود. عقیم‌سازی و واکسیناسیون این سگ‌ها موهون پیگیری‌ها و پشتیبانی‌های انجمن حمایت از حیوانات (انجمن‌رها)، شهرداری، اداره دامپزشکی و برخی از فعالان محیط‌زیست از جمله «امیر زورافکن» است. تجهیزات عقیم‌سازی برای ۵۰ قفاده سگ دیگر نیز توسط انجمن «رها» تهیه شده است.

فرسایش و تخریب خاک خواهد شد. رئیس انجمن علمی جنگلبانی در پاسخ به اینکه جنگل‌ها چطور می‌توانند بستر یک گردشگری حساب شده و پررونق باشند در حالی که به محیط‌زیست آسیب نرسد، گفت: برای تسهیل تردد عموم مردم بویژه افراد مسن یا ناتوان با رعایت استاندارد کیفی بالا در پارک‌های جنگلی می‌توان از خودروهای برقی استاندارد و افزایش ایستگاه‌های سوار و پیاده شدن این خودروها استفاده کرد. تعبیه مسیرهای دوچرخه و ماشین‌های سه‌چرخه، فضایی امن و مفرح برای گردشگری، ورزش و تأمین سلامت جسمی و روانی مردم فراهم می‌آورد؛ فضایی که مردم بتوانند آزادانه در مسیر جاده از طبیعت بهره‌ببرند. در واقع انسان باید خود را برای حضور صحیح و خردمندانه در طبیعت آماده سازد.

وی درخصوص نقش دولت یا سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری در حفاظت از این سرمایه پرارزش افزود: مشکل پایین بودن سرانه فضای سبز شهری در کشور و بخصوص گرگان موجب فشار بالای گردشگری به پارک‌های جنگلی و انگدیره به عنوان یک میراث طبیعی شده است. افزایش فضای سبز شهری در کشور و تمرکززایی از گردشگری در جنوب شهر گرگان در جاده ناهارخوران و انگدیره بسیار مفید خواهد بود. حفظ و توسعه فضای سبز و پوشش گیاهی وظیفه یک دستگاه یا چند دستگاه نیست یک رسالت عمومی است که البته باید توسط دستگاه‌های متولی راهبری شود.

بناگر درباره فرهنگسازی و آموزش به مردم درباره احترام به محیط‌زیست اشاره کرد: درخصوص گرگان اولین کار ممانعت از ورود خودروها به جنگل انگدیره است؛ ولی به صورت عام در کنار آن آگاهی‌رسانی به صورت جلسات کوتاه با حضور فعالان محیط‌زیست و متخصصین یا مردم درباره ارزش‌های این میراث طبیعی چند میلیون ساله، همراه با تابلوهای ترویجی درباره سبک حضور درست در طبیعت است. در اثر عبور خودروها، کاشت کاهش تنوع برای پیاده‌روی و پیک‌نیک (خورگشت) از سطح جنگل بهره‌برند که خود موجب تخریب بیشتر پوشش گیاهی (کنده شدن و له‌شدگی گیاهان)، کوبیده شدن خاک جنگلی و عدم امکان رشد گیاهان و نهال‌های جوان می‌شود. این موضوع به نوبه خود موجب افزایش رواناب،

شاهد تقای شهروندان برای حفظ جان خود در لایه‌های انبوه خودروها هستیم. این روزها با تردد بی‌وقفه خودروها و موتورسواران علاوه بر سلب امنیت اجتماعی و روانی، زمینه ایجاد مزاحمت برای مردم و بخصوص بانوان مهیا شده و شاهد از بین رفتن فضای امن پیاده‌روی و گذراندن اوقات فراغت هستیم. بناگر با اشاره به تأثیرات مخرب ورود پیش از حد ظرفیت خودروها، بخصوص آفرود به جنگل تأکید کرد: عمده‌ترین تأثیر ورود خودروها به پارک جنگلی انگدیره و اصولاً هر پارک جنگلی دیگری، تخریب این ظرفیت و کاهش تنوع زیستی آن است. انگدیره نقشی کلیدی در کنترل طبیعی سیلاب گرگان و نقش به‌سزایی در تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی در پایین دست دارد. بی‌شک جنگل انگدیره از پهنه‌های مؤثر در ترسیب کربن به‌شمار می‌آید. قطعاً با ورود خودروها به جنگل میزان برداشت هیز و خشکه‌دارها افزایش می‌یابد؛ خشکه‌دارهایی که از عناصر کلیدی اکوسیستم جنگل محسوب می‌شوند و اهمیت ویژه‌ای در تنوع زیستی، سلامت جنگل و افزایش حاصلخیزی خاک دارند. بروز کهنسالی و پوسیدگی درختان اگرچه از بهره‌وری اقتصادی چوب می‌گاهد، ولی کاردهای زیست و اکولوژیکی آنها جای خود را دارند. خشکه‌دارها در جهان عامل کلیدی برای تنوع حشرات، قاب‌بالان (سوسک‌ها) و پرندگان لانه‌ساز به‌شمار می‌آیند؛ همچنین محلی برای تکمیل چرخه حیات و تجمع حشرات، قاب‌بالان نیز به‌عنوان غذای پرندگان حشره‌خوار یا آشنایانه پرندگان لانه‌ساز اهمیت خود را دارند. وی افزایش برداشت چوب از جنگل و قطع درختانی که ساده‌تر قطع می‌شوند را موجب کاهش گونه‌های ارزشمند (مانند بلوط، نوسکا و مرزق) و افزایش گونه‌های فرصت‌طلب خوانند و گفت: کاهش تنوع زیستی در میکروارگانیزم‌های خاک در اثر آروختن اثر دیگر مشکلاتی است که با ورود خودرو به جنگل افزایش یافته است. در اثر عبور خودروها، کاشت کاهش تنوع برای پیاده‌روی و پیک‌نیک (خورگشت) از سطح جنگل بهره‌برند که خود موجب تخریب بیشتر پوشش گیاهی (کنده شدن و له‌شدگی گیاهان)، کوبیده شدن خاک جنگلی و عدم امکان رشد گیاهان و نهال‌های جوان می‌شود. این موضوع به نوبه خود موجب افزایش رواناب،

مترمکعب از کل ۳۲۰ میلیارد مترمکعب، تأمین‌کننده حدود ۸۰ درصد آب ورودی به خزر است. علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست، رودخانه ولگا را از منابع اصلی تغذیه دریای خزر خواند و گفت: ورودی این رودخانه یا ورودی جریان‌ها از دیگر کشورهای حاشیه خزر بسته شده است که بیکر آن هستیم و تحت تأثیر کاهش بارش، افزایش تبخیر و کاهش ورودی‌هایی که وجود داشته است، تراز دریای خزر در حال کاهش است. معصومه بنی‌هاشمی، مدیر مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر، کاهش ۲۶ سانتیمتری سطح آب خزر طی سال گذشته (۱۴۰۱) را با روند کاهش سطح آب داشته و بخش‌های وسیعی از سواحل آن افزایش یافته است. مهدی نیکوکار، سرپرست اداره کل مهندسی سواحل و بنادر با اشاره به تأثیرگذار بودن این پدیده بر عملکرد بنادر، شهرها، روستاهای ساحلی و ابنیه‌های مهم دریایی و ساحلی شمال کشور، به این‌ها گفت: از آذرماه سال جاری مطالعات جامعی در این زمینه براساس رصد داده‌های ثبت شده از ایستگاه‌های ترازسنجی و داده‌های ماهواره‌ای، نوسانات تراز آب دریای خزر را آغاز کرده‌ایم. در این پروژه مطالعاتی، با تدوین برنامه‌های چندساله، اثرات کاهش تراز آب دریای خزر در احجام عملیات لایروبی کانال و حوضچه بنادر، ایجاد مسیر ناوبری ایمن و مطلوب، برنامه عملیاتی درباره تقویت و تعمیرات اسکله‌ها و اجراء طرح‌های توسعه‌ای و ساخت اسکله‌های جدید مورد بررسی قرار می‌گیرد.

نیکوکار درباره پیامدهای تداوم این روند گفت: عملکرد بنادر تجاری ایران در خزر با مشکل بنیادی مواجه خواهد شد؛

آفرودسواران با نادیده گرفتن تنوع زیستی از دل جنگل‌های چندین میلیون ساله گلستان رد شدند

تخریب هیرکانی با آخرین سرعت

کاهش تنوع زیستی در میکرو ارگانیزم‌های خاک در اثر آروختن آتش از دیگر مشکلاتی است که با ورود خودرو به جنگل افزایش یافته است

بهبایی ناچیز به چشم می‌خورد. علی بناگر، رئیس انجمن علمی جنگلبانی کشور درباره این معضل که انگدیره ناهارخوران در گرگان به محلی برای ویراز دادن خودروها و سلب آسایش مردم این منطقه حاشیه جنگل و آسایش‌های جبران‌ناپذیری که به این فسیل زنده ۵۰ میلیون ساله وارد می‌آید، ابراز نگرانی کرده‌اند. بی‌توجهی در حدی که حتی در شبکه‌های اجتماعی، تبلیغاتی گسترده از ویراز خودروها برای جذب گردشگر هر چه بیشتر و برگزاری توره‌ای آفرود در وسط جنگل‌های بی‌ظنیر هیرکانی با

درآورده است. منتقدان نسبت به وارد شدن بی‌رویه خودروها به جنگل‌های هیرکانی و پارک کردن زیر درختان کهنسال منطقه حفاظت شده، هشدار داده و درباره بی‌توجهی به ظرفیت‌ها و پاکوب شدن خاک جنگل و آسایش‌های جبران‌ناپذیری که به این فسیل زنده ۵۰ میلیون ساله وارد می‌آید، ابراز نگرانی کرده‌اند. بی‌توجهی در حدی که حتی در شبکه‌های اجتماعی، تبلیغاتی گسترده از ویراز خودروها برای جذب گردشگر هر چه بیشتر و برگزاری توره‌ای آفرود در وسط جنگل‌های بی‌ظنیر هیرکانی با

آب‌های سطحی حدود ۷۴ تا ۸۵ درصد آب ورودی خزر را تأمین می‌کنند که طبق برآورد‌ها، رودخانه ولگا با حدود ۲۵۰ میلیارد مترمکعب از کل ۳۲۰ میلیارد مترمکعب، تأمین‌کننده حدود ۸۰ درصد آب ورودی به خزر است

هشدار محیط‌زیست درباره پیروی خزر پیگیری افت تراز آب یک مطالبه جدی است

هزینه‌های بندری ناشی از تداوم لایروبی برای حفظ عمق ایمن ناوبری، کاهش تاب‌آوری اسکله‌های بنادر تجاری و تداوم کاهش حمل و نقل دریایی را به دنبال داشته است.

مجتبی ذوالجودی، معاون محیط‌زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست درباره مهم‌ترین عوامل پیروی آب دریای خزر گفت: آب‌های سطحی حدود ۷۴ تا ۸۵ درصد آب ورودی خزر را تأمین می‌کنند که طبق برآورد‌ها، رودخانه ولگا با حدود ۲۵۰ میلیارد

۱۳۷۵ تا اواخر مرداد امسال خبر داد. در همین زمینه مهدی نیکوکار سرپرست اداره کل مهندسی سواحل و بنادر از آغاز مطالعات جامع درخصوص تسریع بیش ازپیش روند کاهش تراز آب دریای خزر خبر داد. به گفته کارشناسان هر ۶ سانتیمتر کاهش آب دریای خزر نزدیک به ۱۰۰ هزار مترمکعب لایروبی را افزایش داده، ناوبری در بنادر شمالی را با مشکل روبه‌رو کرده و مشکلات زیادی در تالاب‌های حاشیه خزر ایجاد کرده است. آنچه که افزایش

زیست‌بوم- معاون محیط‌زیست دریایی کشور نسبت به تبعات شدید کاهش تراز آب دریای خزر و خشک شدن بخش‌های وسیعی از سواحل آن ابراز نگرانی کرد. علی سلاجقه رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز روز ۲۱ مرداد سال جاری تأکید کرد: پیگیر موضوع افت تراز آب دریاچه خزر به عنوان مطالبه جدی کشورهای پنج‌گانه حاشیه خزر است. معصومه بنی‌هاشمی مدیر مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر نیز از کاهش ۲متری سطح آب این دریا از سال

منتقدان نسبت به وارد شدن بی‌رویه خودروها به جنگل‌های هیرکانی و پارک کردن زیر درختان قدمت‌دار منطقه حفاظت شده، هشدار داده و درباره بی‌توجهی به ظرفیت‌ها و پاکوب شدن خاک جنگل و آسایش‌های جبران‌ناپذیری که به این فسیل زنده ۵۰ میلیون ساله وارد می‌آید، ابراز نگرانی کرده‌اند

گزارش

راضیه خوثلی خبرنگار

ورود بی‌ضابطه خودروهای گردشگران به جنگل‌های هیرکانی و انگدیره ناهارخوران و ویراز آفرودها بر پیکر این فسیل زنده چند میلیون ساله، صدای مردم و دوستداران محیط‌زیست را

به گفته کارشناسان هر ۶ سانتیمتر کاهش آب دریای خزر نزدیک به ۱۰۰ هزار مترمکعب لایروبی را افزایش داده، ناوبری در بنادر شمالی را با مشکل روبه‌رو کرده و مشکلات زیادی در تالاب‌های حاشیه خزر ایجاد کرده است

کلیسا

«کلیسای مسزوپ مقدس» تنها کلیسای مشهد است که در سال ۱۹۴۱ میلادی توسط ارمنی‌های ساکن شهر بنا شده است و قدمت آن به دوران پهلوی اول می‌رسد. در گذشته مسیحیان مشهد در کلیسای «مسزوپ مقدس» عبادت می‌کردند که پس از مهاجرت آنها از مشهد، این کلیسا به ثبت ملی رسید و در حال حاضر فعال نیست. این کلیسا قدمتی ۸۲ ساله دارد و در مشهد به کلیسای ۱۰دی نیز مشهور است.

اروند ● شب گردشگری ارون، عصر روز یکشنبه ۱۰دی ۱۴۰۲ در محل سالن موزه فرش تهران برگزار شد.

عکس: ایستا

عکس: ایستا